

Smittande arbetsmiljö!

20 april 2009

Gudrun Skoglund
Arbetsmiljöverket
112 79 Stockholm
Tel. 08/730 95 40
E-post: gudrun.skoglund@av.se

ARBETSMILJÖ
VERKET

www.av.se

ARBETSMILJÖ
VERKET

Arbetsmiljöverkets olika distrikt

Luleå
Umeå
Härnösand
Falun
Stockholm
Örebro
Linköping
Göteborg
Växjö
Malmö

Huvudkontoret
finns i
Stockholm
numera

www.av.se

Arbetsmiljöproblem?

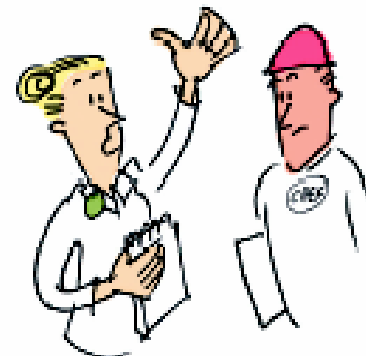
– Gör så här:

1 Kontakta din närmaste chef om du hittar en risk eller brist i din arbetsmiljö.

2 Kontakta skyddsombudet om ingen åtgärd görs.

3 Skyddsombudet kontaktar chefen.

4 Skyddsombudet vänder sig till huvudskyddsombudet om problemet inte rättas till.

Finns inget huvudskyddsombud kan skyddsombudet vända sig till Arbetsmiljöverket.

5 Huvudskyddsombudet tar upp frågan i skyddskommittén om problemet kvarstår.

Finns ingen skyddskommitté kan huvudskyddsombudet vända sig till Arbetsmiljöverket.

6 Skyddskommittén kan vända sig till Arbetsmiljöverket om ingen åtgärd görs.

**ARBETSMILJÖ
VERKET**

Telefonnummer hittar du på baksidan ▶

Hur går en inspektion till?

Ett besök aviseras oftast men kan också komma utan förvarning

Kontroll av att ffa arbetsgivaren uppfyllt sina skyldigheter - och lite till!

Skyddsombudet deltar vid inspektionen

Hur går en inspektion till?

Brister - inspektionsmeddelande (IM)!

Arbetsgivaren (ag) får beskriva hur bristerna ska avhjälpas och hur kraven ska uppfyllts

IM inte formellt bindande MEN om ag inte uppfyller kraven - föreläggande eller förbud!

ARBETSMILJÖ
VERKET

www.av.se

Hur går en inspektion till?

Till föreläggande eller förbud kan ett vitesbelopp kopplas

Kan överklagas både av ag och skyddsombud

Vitesbeloppets storlek anpassas till ag:s betalningsförmåga och kostnad för att rätta till felet

Hur går en inspektion till?

Ny inspektion

Om ag inte följt IM-kraven kan vitet utdömas

Arbetsmiljölagstiftning

*Direktiv om arbetsmiljö, t.ex. direktivet
54/2000/EG*

- **Arbetsmiljölagen (AML)** och **arbetsmiljöförordningen (AMF)**
- AVs föreskrifter **AFS 2005:1** om mikrobiologiska arbetsmiljörisker – smitta, endotoxiner, överkänslighet
- AVs föreskrifter **AFS 2001:1** om systematiskt arbetsmiljöarbete
- Med flera t.ex. om personlig skyddsutrustning

AFS 2005:1

- Alla arbetsgivare ska göra riskbedömning avseende smitta
- Arbetsgivaren ska ha tillgång till den kompetens som behövs för riskbedömningen
- **Arbetsgivaren har alltid ansvaret!**

Arbetstagare ska

- delta och medverka
- följa givna föreskrifter
- använda de skyddsanordningar som behövs
- genast underrätta ag eller skyddsombud om allvarlig fara

Riskbedömning, smitta

Exempel (bilaga 1 AFS 2005:1)

- vilka smittämnen kan förekomma på arbetsplatsen
- hur lätt sprids smittan vidare och vilka är smittvägarna
- hur svår sjukdom kan det bli fråga om
- kan man förebygga eller bota sjukdomen
- vilka arbetsmoment kan innebära risk för påverkan
- sannolikhet att de som jobbar där blir sjuka

Åtgärdsstrappan 6 § (utdrag)

Förebygg förekomst o tillväxt!

Motverka uppkomst gm rätt arbetsmetod, process
och teknisk anordning!

Sätt in åtgärder så nära källan som möjligt!

Avgränsa för att minska risk för exponering!

Använd personlig skyddsutrustning

Genomför! (7 §)

Kunskaper, instruktioner mm 15 §

- Utbildning, tillräckliga kunskaper,
- Info om risker o hur man skyddar sig
- Hanterings- och skyddsinstruktioner

Ofta skriftliga, t.ex. för önskad händelse

Vad gör du om du kommer i kontakt med blod?

1.

Om du till exempel stuckit dig och du blöder
Tvätta snarast med rikliga mängder tvål och vatten. Desinfektera med handsprit.

2.

Om du fått stänk i mun eller ögon, på slemhinnor eller eksem
Skölj med rikliga mängder vatten eller isoton koksaltlösning.

3.

Kontakta alltid företagshälsovården eller motsvarande genast
Då kan en bedömning göras om blodprov ska tas eller immunprofylax behövs.

Om du kommit i kontakt med blod kontakta

Namn _____ Jour _____

Avdelning _____ Avdelning _____

Tel. _____ Tel. _____

Anmäl alltid det inträffade till avdelningsföreståndaren eller annan arbetsledare. Det är viktigt att kunna förhindra att nya tillbud inträffar.

Glöm inte att göra arbetsskadeanmälan!

17 § AFS 2005:1

Medicinska förebyggande åtg

Arbetsgivaren ska vid behov erbjuda
t.ex. vaccin,
utan kostnad för arbetstagaren,
vid risk för skadlig exponering

God vårdhygienisk arbetsmiljöpraxis

Krav enligt bil 3A AFS 2005:1 (utdrag)

- skyddshandskar vid kontakt m kroppsvätskor
- handdesinfektion, tvätta händerna vid behov
- använda de tekniska hjälpmedel som behövs
- vara beredd på oönskade händelser

ÖVA!

God vårdhygienisk arbetsmiljöpraxis

Krav enligt bil 3A AFS 2005:1 (forts)

- hantera kanyler och vassa föremål, som varit i kontakt med kroppsvätskor, på ett säkert sätt och genast lägga dem i behållare avsedda för smittförande/stickande/skärande avfall, utan att sätta tillbaka skyddshylsan på kanylen

Exempel på god personlig hygien (råd)

- hudvård (skyddar mot sår och sprickor)
- skydda sår och sprickor! Om det ens går att arbeta!
- arbetskläder, lämpligt utförda, tvättbara vid tillräckligt hög temp
- etc

12, 13 §§ AFS 2005:1

Hygien och pers. skyddsutrustning

- Handtvättanordning och desinfektionsmedel för huden ska finnas i omedelbar anslutning till arbetsområdet.
- Arbetsgivaren ska hålla med skyddskläder, skyddshandskar mm

AJ AJ AJ AJ AJ AJ AJ AJ AJ AJ AJ

STICK
ÄR INGEN
BI-SAK

STICK DIG INTE!

- > Ha alltid en riskavfallsbehållare till hands
- > Lagg kanylen direkt i riskavfallsbehållaren
- > Sätt inte tillbaka skyddshylsan på kanylen

Smittriäk!

Arbetsmiljöverkets regler Mikrobiologiska arbetsmiljörisiker – smitta, toxinpåverkan, överkänslighet, AFS 2005:1, och Skydd mot blodsmitta, AFS 1986:23 gäller i din arbetsmiljö. Läs mer i ADI 467. Den och den här affischen, ADI 471, finns på www.av.se/publikationer/broschyren/.

ARBETSMILJÖVERKET

Smittriäk!

Tre olika system för anmälan

Arbetsledningen

- Internt på arbetsplatsen (ska alltid göras)

Arbetsmiljöverket

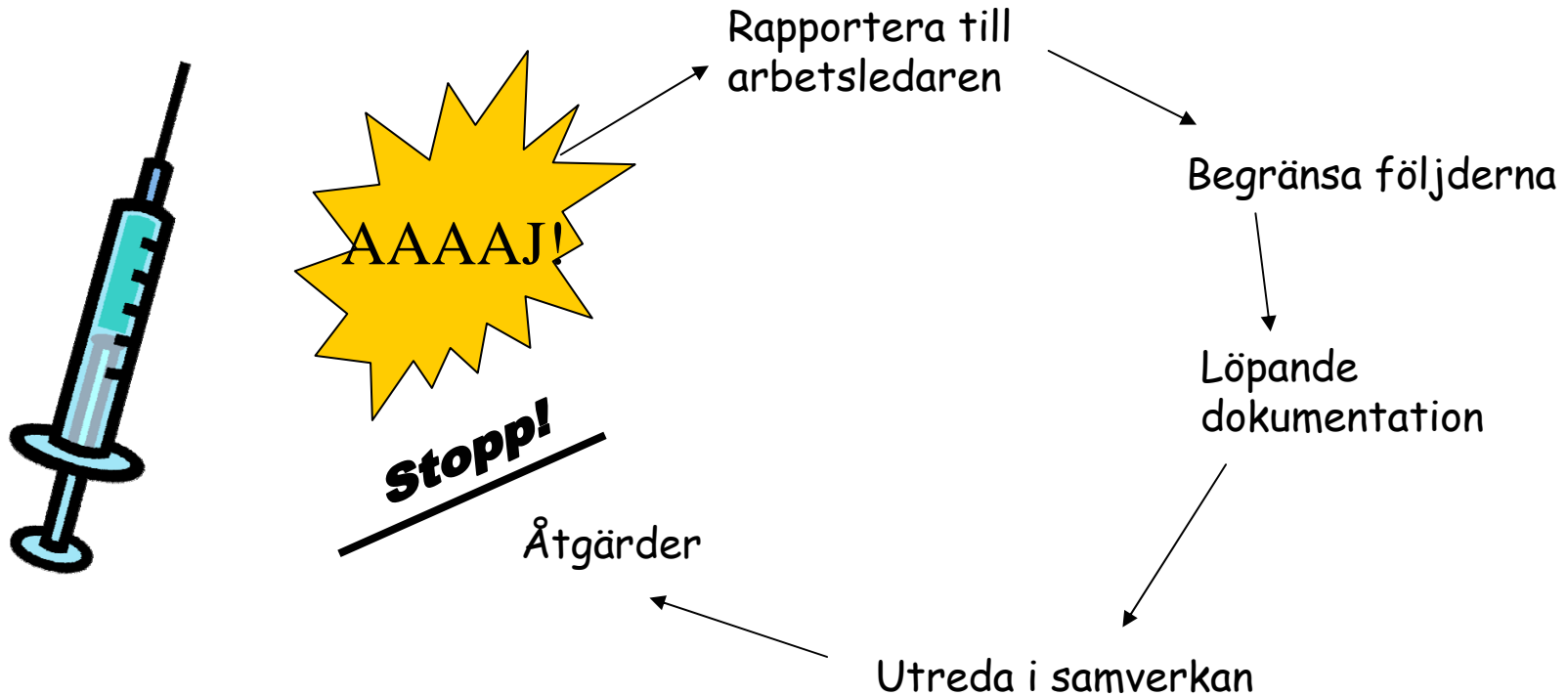
- Allvarliga olycksfall eller tillbud

Försäkringskassan

- Arbetsskadeanmälan

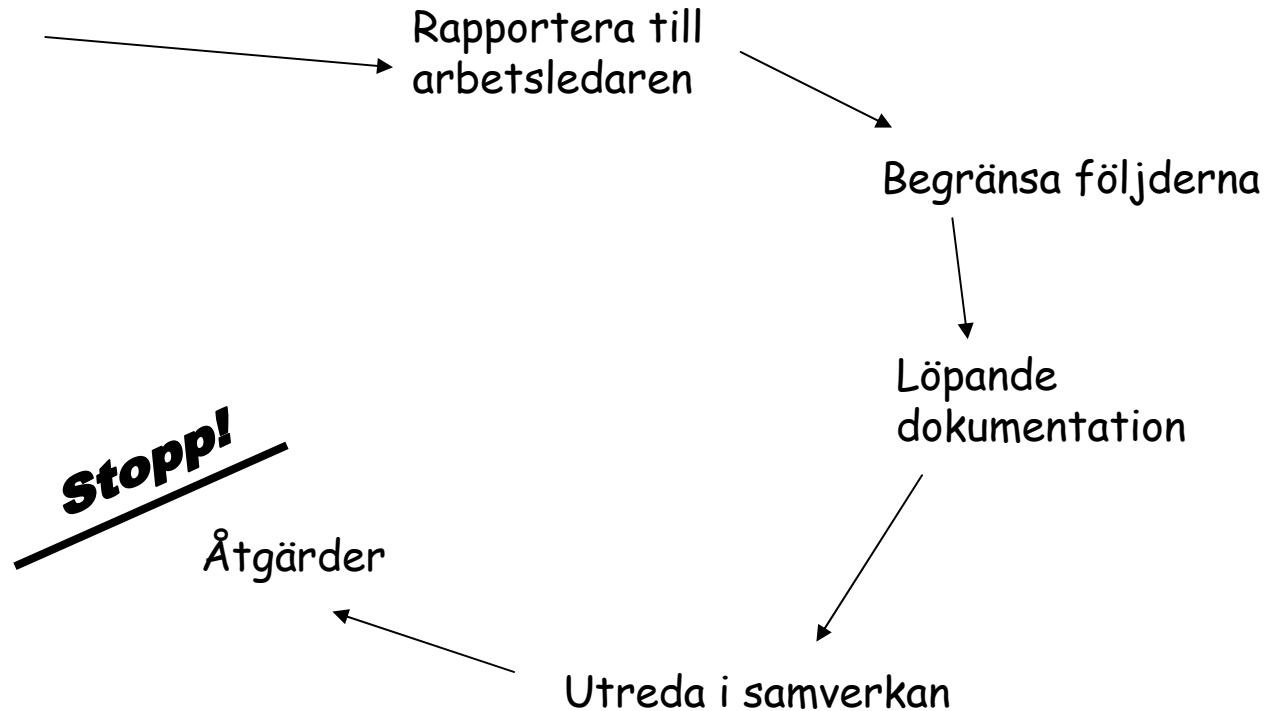
Ohälsa och oönskade händelser 1

ska alltid anmälas internt (16 § AFS 2005:1)

Ohälsa och oönskade händelser 1

ska alltid anmälas internt (16 § AFS 2005:1)

Ohälsa och oönskade händelser 2

Anmälan enligt

2 § arbetsmiljöförordningen

- Allvarliga olycksfall, annan allvarlig skadlig inverkan i arbetet eller flera drabbade
- Tillbud med allvarlig fara för liv eller hälsa

ska anmälas till Arbetsmiljöverket

Ohälsa och oönskade händelser 3

Arbets-skadeanmälan

Arbetsgivaren ska anmäla till F-kassan

Statistik finns på Arbetsmiljöverket - ISA, men AV har inget att göra med bedömningen av om det är arbets-skada eller inte

(OBS den skadade måste själv ansöka om ersättning)

Läkares anmälan

2a § AMF

Läkare ska till AV anmäla sjukdomar som kan ha samband med arbete och är av intresse från arbetsmiljösynpunkt samt lämna verket upplysningar och biträde

**Smittförande skärande/
stickande avfall**

Nya föreskrifter om Mikrobiologiska arbetsmiljörisiker

- smitta, toxinpåverkan, överkänslighet

Alla arbetsmiljöer kan vara berörda av de nya föreskrifterna och allmänna råd, Mikrobiologiska arbetsmiljörisiker - smitta, toxinpåverkan, överkänslighet ([AFS 2005:1](#)).

[Exempel på ohälsa och olycksfall](#) orsakade av biologiska agens, t.ex. smitta eller påverkan av giftiga eller andra skadliga substanser, finns i de allmänna råden till AFS 2005:1. [Läs mer om olika områden här.](#)

Föreskriftsformalia

Föreskrifterna motsvarar direktiv 2000/54 EG om skydd för arbetstagare mot risker vid exponering av biologiska agens, dvs. påverkande faktorer såsom mikroorganismer och sådant som de avger, t.ex. endotoxiner.

Reglerna gäller fr o m 1 juni och innebär ingen förändring i kravnivån, men de är tydligare och mer systematiska än de tidigare. De ersätter de äldre reglerna om biologiska ämnen, AFS 1997:12, om smittfarligt arbete, AFS 1991:2, och delar av riskavfall, AFS 1989:2, vilka upphävs samtidigt. [Läs mer om skillnaden mellan de nya och gamla föreskrifterna här.](#)

Aktuellt

[Beredskap mot smitta](#)

[Information om fågelinfluensa](#)

[Legionella och bioreningsanläggningar](#)

[Tryckluftsutrustning mot syrebrist](#)

Riskbedömning, tillstånd, regler mm

[Första sidan](#)

[Riskbedömning och skyddsåtgärder](#)

[Biologiska agens](#)

[Exempel på ohälsa och olycksfall](#)

[Endotoxiner](#)

[Åtgärdstrappa](#)

[Riskklassificering](#)

[Anmälan och tillstånd](#)

[Föreskrifter, rapporter, länkar till myndigheter](#)

Vägledning och annat material

[Andningskydd och munskydd](#)

[Arbetsmiljöer för hygien i omsorgen och vården](#)

[Gravida och smitta i arbetet](#)

[Hantering av prov](#)

[Information om SARS](#)

[Städning av flygplan](#)

[Innesluten användning av GMM](#)

[Legionella i befuktningssystem](#)

[Mikrobiologiska säkerhetsbänkar](#)

[Önskade händelser](#)

[Rapportering av skador](#)

[Organiskt damm i lantbruk](#)
(Broschyr, PDF)

[Skikt för smittrisk](#)
(JPEG-bild, 200 dpi, 223 kB)

[Stäck dig inte](#)
(Broschyr, PDF)

[Stäck av ingen bi-sak](#)
(Affisch, PDF)

[Skydd mot blodsmitta](#)
(Broschyr, PDF)

[Åtgärder vid kontakt med blod](#)
(Affisch, PDF)

Exempel på webbmateriäl

Arbetsmiljöregler: hygien i omsorgen och vården

Beredskap mot smitta

Rapportering av skador

Andningsskydd och munskydd vid smittrisk

Stick dig inte

Vad gör Du om Du kommer i kontakt med blod?